

Remedios Zafra i l'ansietat



►► Remedios Zafra és una de les pensadores més influents de l'actualitat amb treballs icònics com 'El entusiasmo' (Anagrama).

L'escriptora i filòsofa cordovesa és la tercera convidada al cicle 'Intercanvis. Club de cultura', que promou l'Institut Valencià de Cultura

ERIC GRAS
egras@epmediterraneo.com
CASTELLÓ

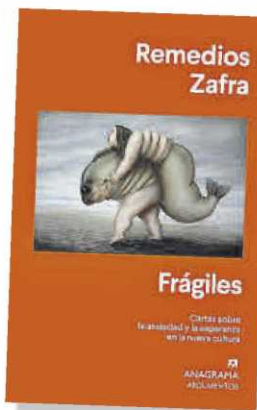
Somio amb una nova era de la curiositat», deia Michel Foucault en una entrevista concedida a *Le Monde* en 1980, i és Remedios Zafra qui la recull a manera d'epígraf en dels capítols del seu últim assaig, *Frágiles* (Anagrama). És, precisament, l'escriptora i filòsofa cordovesa una de les persones que, al meu entendre, millor exemplifiquen l'afany per donar sentit a aquesta nova era de la curiositat en la qual estem immersos, una era on la tecnologia és protagonista, on les pantalles i la nostra manera d'interactuar entre nosaltres s'ha transformat per complet. Som éssers digitals, capaços de comunicar-nos i fer tot tipus de tasques en tot just uns segons, amb un parell de clics o moviment els nostres dits—alguns maldestrament, com jo, uns altres de manera àgil—sobre una pantalla tàctil. I, no obstant això, som éssers, com s'ha demostrat, fràgils, cada vegada més.

La dependència de totes aquestes eines que ens ha procurat la tecnologia ens fan més vulnera-

bles davant qualsevol situació anòmala, per petita que aquesta sigui. Hem establert tantes rutines, tants procediments automàtics, que quan un falla, tot falla, generant un estat d'ansietat al qual no estem acostumats i que, per desgràcia, estem començant a acostumar-nos massa.

Vivim hiperconnectats i, paradoxalment, estem més aïllats que mai. El sistema de vida que hem fomentat i desenvolupat ha crescut l'individualisme voraçment, generant així un nou pensament i manera d'actuar i de reaccionar davant la vida mateixa. I és curiós que, sent individus tancats en el nostre particular hàbitat, creient-nos independents, continuem sent iguals quant a les necessitats peremptòries i bàsiques que tot ser requereix per a continuar vivint, la qual cosa demostra que, per més que busquem aquesta autonomia i singularitat, aquest aïllament del món, continuem conformant una comunitat, que som una comunitat, que necessitem a la comunitat.

Zafra, en aquest nou assaig, assegura que aquesta fragilitat del ser «es fa costura comunitària», i que aquesta «vulnerabilitat reco-



L'11 de maig, al Museu de Belles Arts de Castelló, parlarà del seu últim treball, l'assaig 'Frágiles'

neguda» obliga «el subjecte a frenar i a sostenir-se en els del costat». Som éssers socials, cal no oblidar-ho, per més que, d'algun temps ençà, es fomenti l'egoisme a ultrança i que observem que alguns consideren que tenen la potestat per a fer el que els vingui en gana.

El treball i nosaltres

Aquestes qüestions cobren especial rellevància en el treball. Remedios Zafra posa especial atenció a aquesta «nova cultura del treball immaterial» per a advertir-nos i assenyalar-nos que «per a molts la vida transcorre aïllats enfront de les pantalles, esgotats, ansiosos, sobremedicats, descansant només per a tornar a treballar, afrontant l'existència com una carrera marcada pels terminis i els números», la qual cosa ens porta, a tots i cadascun de nosaltres, a la depressió i la fatiga existencial. «Les persones somiem amb un temps alliberador, en el qual el treball, si n'hi ha, no impliqui explotació ni s'apropii de la totalitat de la vida», assenjala l'autora en les primeres pàgines d'aquest text que ha conformat com una espècie de carta, o de moltes cartes que són reflexions sobre aques-

ta vida-treball a la que ens hem acostumat, de la qual depenem, veient passar el temps, la vida, davant la nostra mirada absorta.

Zafra parla de mantenir viva la sensació de temporalitat, del desencantament, de la tranquil·la infelicitat, de la contenció i l'alleujament, de la precarietat, de la inestabilitat i de l'autoexplotació que tots—i més des de l'aparició de la pandèmia del covid-19 i del confinament—estem protagonitzant. I és que hem acceptat, amb una naturalitat esgarrifosa, aquest abús—que és un frau en tota regla—laboral. No resulta estrany, per tant, que la cordovesa parla de la pausa, de practicar la lentitud com a eina, de compartir consciència, de contagiar esperança, d'una transformació davant el que ja hem considerat habitual o un costum, de la no resignació—perquè el resignar-se és val de la por—, d'entendre els ancoratges de la pròpia vida, de parlar i escoltar, d'acompanyar i acompanyar-nos...

La tecnologia—en un cert sentit—i les noves versions de l'economia de mercat han generat, no n'hi ha dubte, aquesta «realitat» de pensar i malestar. De tot això, i més, parlarà Remedios Zafra aquest 11 de maig en el cicle *Intercanvis. Club de cultura* que promou l'Institut Valencià de Cultura en el Museu de Belles Arts de Castelló. Ella serà la tercera convidada d'aquesta nova iniciativa que finalitzarà el dia 19 amb el dissenyador i creatiu Javier Jaén. No s'ho perdin. ■